

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/42/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412221401
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Hritzová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4412221401.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Hritzovej a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 13C/678/2012-67 zo dňa 22.10.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 13C/678/2012-67 zo dňa 22.10.2013 potvrdzuje.

Odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh žalobcu, ktorým sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy, zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Uviedol, že žalobca sa návrhom zo dňa 27.09.2012 domáhal vydania medzitimného rozsudku, ktorým by súd určil, že žalovaný je zodpovedný za škodu vzniknutú žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nové Zámky, pretože tento nerozhodol v zákonom určenej lehote o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla nesplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere dlžníkom - povinným S.Q., dlžníkom - povinným M. D. a dlžníkom - povinným K. F., pričom spôsobom odporujúcim zákonu uvedený súd vykonal procedúru preskúmania exekučného titulu. Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu škody vo výške 3.585,22 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 717,04 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému S.Q., ďalej nárok na náhradu škody vo výške 5.274,09 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 1.054,82 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému M. D. a ďalej nárok na náhradu škody vo výške 198,61 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 39,72 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému K. F..

Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že zo spisu OS Nové Zámky sp. zn. 13Er/612/2011 vyplýva, že dňa 06.04.2011 bol pred súdnym exekútorom spísaný žaôpbcp, ako oprávneným návrh na vykonanie exekúcie proti povinným, pričom za exekučný titul je označený rozsudok rozhodcovského súdu zo dňa 31.01.2011 sp. zn. SR 13576/10. Uvedený súdny exekútor až dňa 04.05.2011 doručil Okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia spolu so zápisnicou z 06.04.2011 obsahujúcou návrh na vykonanie exekúcie ako aj uvedený exekučný titul, zmluvu o úvere a zmenku. Okresný súd Nové Zámky ako exekučný súd uznesením z 09.05.2011 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa

04.06.2011. Uznesením z 11.01.2012, právoplatné dňa 20.04.2013, exekučný súd zastavil exekučné konanie.

Ďalej súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 a 5 zákona č. 514/2003 Z. z. ako aj § 44 ods. 1 a 2 zákona č. 233/1995 Z. z. uviedol, že exekučný súd v danom prípade rozhodol v primeranej lehote, zodpovedajúcej obvyklej rozhodovacej praxi súdov a to zákonom predpokladaným spôsobom. Podľa jeho názoru exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, a preto je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola vôbec uzavretá, ale aj to či bola uzavretá platne. V súlade s týmto záverom exekučný súd predmetný rozhodcovský rozsudok právoplatne nepovažoval za vykonateľný exekučný titul. Keďže zistil už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, že exekučný titul je v rozpore so zákonom, dospel k správne záveru, že nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Keďže v danom prípade bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v primeranej lehote, žalobca neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu, keď v konaní nepreukázal, že k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo neprípustným preskúmaním exekučného titulu a až po uplynutí zákonom (ne)určenej lehoty s omeškaním viac ako 124 dní. S poukazom na absenciu tvrdeného nesprávneho úradného postupu, ako nevyhnutným predpokladom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., žalobcovi nevznikol ani nárok na náhradu škody podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, ale ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 17 ods. 2 citovaného zákona. Rovnako ako pri nároku na náhradu škody je poškodený povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na ktorých základe bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik a rozsah ujmy. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne závery súd prvého stupňa nepovažoval za hospodárne vykonať vo veci dôkaz oboznámením sa s obsahom a rozsahom žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie návrhu, ktorú Ministerstvu spravodlivosti SR ako ústrednému orgánu konajúcemu v mene štátu, doručil žalobca dňa 25.09.2012 pod číslom 6632, 6516 a 6466. S poukazom na všetky uvedené dôvody a ich vzájomné súvislosti súd prvého stupňa návrh v celom rozsahu zamietol ako nedôvodný.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote a z obsahu spisu je zrejmé, že mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci. Súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého

dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednaní na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, keďže súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa návrhom zo dňa 27.09.2012 domáhal vydania medzitýmneho rozsudku, ktorým by súd určil, že žalovaný je zodpovedný za škodu vzniknutú žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nové Zámky, pretože tento nerozhodol v zákonom určenej lehote o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla nesplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere dlžníkom - povinným S.Q., dlžníkom - povinným M. D. a dlžníkom - povinným K. F., pričom spôsobom odporujúcim zákonu uvedený súd vykonal procedúru preskúmania exekučného titulu. Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu škody vo výške 3.585,22 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 717,04 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému S.Q., ďalej nárok na náhradu škody vo výške 5.274,09 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 1.054,82 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému M. D. a ďalej nárok na náhradu škody vo výške 198,61 eura a na nemajetkovú ujmu vo výške 39,72 eura ako aj náhradu trov konania vo vzťahu k povinnému K. F.. Ako právny základ návrhu na začatie konania žalobca uviedol škodu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nové Zámky v exekučnom konaní vedenom pod. sp. zn. 10Er/161/2011. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť v dôsledku toho, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 03.06.2011 (konanie sa začalo dňa 06.04.2011) a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, t. j. až po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty, pričom zároveň vykonaním postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku spôsobom odporujúcim zákonu založil svoju právomoc, čím sa postavil do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá mu ako exekučnému súdu neprináleží.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje právnu úpravu zodpovednosti štátu za

činnosť súdu, orgánu štátnej správy, orgánu územnej samosprávy v prípadoch, keď na orgán územnej samosprávy je prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy, upravuje aj zodpovednosť štátu za činnosť fyzických a právnických osôb v niektorých prípadoch pri výkone štátnej správy a zodpovednosť orgánu územnej samosprávy pri výkone samosprávnych funkcií v samostatnej pôsobnosti orgánu územnej samosprávy. Porušovanie zákonnosti pri výkone verejnej moci je nežiaducim a spoločensky neprijateľným javom. Orgány verejnej moci v právnom štáte musia mať také právne postavenie, ktoré bez pochybností umožňuje uplatnenie ich zodpovednosti za každé porušenie zákona alebo za ich každý nesprávny úradný postup. Takúto možnosť zaručuje čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorým sa priznávajú dve príbuzné, navzájom nezávislé práva a to právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, či už ide o orgán štátnej správy, územnej samosprávy, súd alebo iný štátny orgán a právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Rovnako čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (zákon č. 23/1991 Zb.) ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa odseku 4 listiny podrobne ustanoví zákon.

Vyššie spomínaným zákonom je práve zákon č. 514/2003 Z. z., rozlišujúci medzi zodpovednosťou štátu a zodpovednosťou územnej samosprávy, pričom zodpovednosť štátu sa vzťahuje tak na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi štátu pri výkone verejnej moci, ako aj na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi územnej samosprávy pri výkone verejnej moci, na ktoré bol prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy podľa osobitného predpisu.

Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Podmienkami vzniku tejto zodpovednosti sú: a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc. Druhým predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú musí preukázať poškodený. Medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou musí byť daná priama príčinná súvislosť. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym (nezákonným) rozhodnutím (§ 5 a § 6 zákona). Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9 zákona). Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní (§ 7 zákona), väzbe, treste alebo ochrannom opatrení (§ 8 zákona).

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup je možné považovať i iné nekonanie príslušného orgánu, teda nevykonávanie úradného postupu.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Z hľadiska posúdenia zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je teda rozhodujúce, či boli splnené objektívne predpoklady tejto zodpovednosti (výkon verejnej moci v súvislosti s činnosťami uvedenými v ustanovení § 3 ods. 1 zákona, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním a škodou).

Pri koncipovaní objektívnej zodpovednosti ide zákon ešte ďalej, keď ustanovuje zákaz liberácie, t. j. zbavenie sa zodpovednosti (§ 3 ods. 2 zákona). Ak sú splnené podmienky, nedáva zákon štátu (ani územnej samospráve) sa zbaviť zodpovednosti. Tým vlastne nadobúda táto zodpovednosť charakter absolútnej zodpovednosti.

Pravda, aj v tomto prípade musia byť podmienky zodpovednosti za škodu preukázané. Vyššie uvedené podmienky zodpovednosti musí preukázať poškodený, ktorý v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

V nadväznosti na výklad podávaný právnou teóriou a praxou sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou je napr. aj nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, ak malo byť v súlade s uvedenými pravidlami vydané rozhodnutie správne či v ustanovenej lehote, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania.

Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Ide teda o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých prírodných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide teda o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup orgánu štátu musí byť teda vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Nesprávny úradný postup má značný význam i pri vzniku škody účastníkovi konania v príčinnej súvislosti s prieťahmi v konaní. Úprava zodpovednosti za konanie orgánov verejnej moci za prieťahy v konaní ako dôsledkov nesprávneho úradného postupu umožňuje riešiť spory už na vnútroštátnej úrovni a nie pred Ústavným súdom SR alebo Európskym súdom pre ľudské práva.

Odvolací súd v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi v dôsledku podaného odvolania taktiež preskúmal, či v tomto prípade boli naplnené podmienky vzniku zodpovednostného právneho vzťahu štátu vo vzťahu k žalobcovi, pričom zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a taktiež vec správne právne posúdil. Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Nové Zámky vedeného pod sp. zn. 13Er/612/2011, súd prvého stupňa správne zistil, že dňa 06.04.2011 bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdnym exekútor písomným podaním doručeným exekučnému súdu dňa 04.05.2011 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku č. k. SR 13756/10 zo dňa 31.01.2011. Dňa 09.05.2011 exekučný súd rozhodol tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.06.2011. Následne uznesením č. k. 13Er/612/2011-12 zo dňa 11.01.2012 exekučný súd exekúciu zastavil, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20.04.2012.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.06.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

K dôvodom odvolania vo všeobecnosti odvolací konštatuje, že viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania vyplýva pre odvolací súd z § 212 ods. 1 a 2 OSP. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie

vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmavacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Treba zdôrazniť, že ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

V prvom rade žalobca vo svojom odvolaní namietal odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, nesprávne právne posúdenie veci a neúplné zistenie skutkového stavu.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Základné právo priznané podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho podstata spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, a tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená, že súd právoplatne rozhodne v prospech žalobcu (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04). Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa v prejednávanej veci v prípade žalobcu nerešpektoval niektoré z týchto práv. Namietané pochybenia súdu prvého stupňa vyjadrené v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a) a c) OSP nie sú v dôvodoch odvolania konkretizované vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu. Taktiež žalobca postup súdu, ktorým malo dôjsť k namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní presne nepopísal a odvolací súd ani žiaden takýto dôvod nezistil.

Odvolací súd nevidel odňatie možnosti konať pred súdom ani vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu. Vo vzťahu k tejto skutočnosti odvolací súd konštatuje, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 OSP však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým odvolací dôvod a taktiež ani vyhodnotenie dôkazov inak ako podľa predstáv účastníka konania. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná. Podľa ustálenej právnej teórie a súdnej praxe je sporové konanie ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, ako aj povinnosť dôkaznú (§ 120 ods. 1 prvá veta OSP). Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Uvedená zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je vyjadrená v § 153 ods. 1 OSP, podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe

skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

V zmysle § 120 ods. 1 druhá veta OSP len súd má právo rozhodnúť, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutkového stavu. Ich nevykonanie musí v rozhodnutí odôvodniť. Na druhej strane, súd je povinný vykonať navrhnuté dôkazy, ak sú právne relevantné a ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. To, či súd vykoná dôkazy označené účastníkom konania, nie je ľubovôľou súdu. Rozhodujúce je zistenie, či skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania umožňujú záver, ktorý v konečnom dôsledku bude zodpovedať cieľu sledovanému § 1 až § 6 OSP, v zmysle ktorých je potrebné vykladať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Iba súdny proces, ktorý bol v súlade so základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je možné označiť za konanie zabezpečujúce právo na súdnu ochranu. Za súladné preto nemožno označiť nevykonanie dôkazu označeného účastníkom konania, ak je nad všetky pochybnosti zrejmé, že môže mať rozhodujúci význam pre ozrejmienie skutkového stavu zodpovedajúceho objektívnej pravde.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa žalobcu riadnym spôsobom poučil v zmysle § 120 ods. 4 OSP, pričom žalobca žiadne dôkazy ani nové skutočnosti nepredložil ani do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

V tomto postupe súdu prvého stupňa nemožno vzhľadom na vyššie uvedené konštatovať odňatie možnosti konania pred súdom, nakoľko súd prvého stupňa rozhodol v zmysle zákona. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal alebo nevyhodnotil podľa predstáv žalobcu.

K námietke týkajúcej sa inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalší dôvod odvolania) odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 1 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení, ktoré na danú vec aplikoval a preto je táto námietka žalobcu nedôvodná. Podľa celej konštrukcie rozhodnutia nevyplýva ani, že by rozhodol na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., nakoľko ani toto ustanovenie necitoval po novele účinnej od 01.01.2013.

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii súdny spis sp. zn. 6Er/159/2011, z ktorého listín a údajov vychádzal. Základom rozhodnutia súdu prvého stupňa je nesplnenie zákonných podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Ďalej vo vzťahu k námietke oprávneného, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Súd prvého stupňa v súvislosti s nárokom žalobcu na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t. j. neposudzoval ani prieťahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., čo bola podstata návrhu žalobcu.

Odvolací súd vo vzťahu k žalobcom tvrdenému prejavu nesústredenosti činnosti súdu, keď podľa jeho názoru súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia (rozpor exekučného titulu so zákonom), odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa bol oprávnený na podporu svojich tvrdení uviesť akékoľvek skutkové a právne skutočnosti odôvodňujúce jeho rozhodnutie. Exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní bol rozhodcovský rozsudok, preto súd prvého stupňa bol oprávnený vo svojom rozhodnutí uviesť aj tieto skutočnosti. Jednalo sa o skutočnosť súvisiacu s konaním ako celkom a s úpravou súvisiacou s rozhodcovským rozsudkom. Podstata odôvodnenia bola však v posudzovaní podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd uvádza, že k hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania, je nepreukázanie podmienok na uplatnenie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Žalobca svoj návrh odôvodnil nedodržaním zákonom stanovenej lehoty 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom zároveň vykonaním postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku spôsobom odporujúcim zákonu založil svoju právomoc, čím sa postavil do pozície

orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá mu ako exekučnému súdu neprináleží.

Odvolačný súd v tomto smere konštatuje, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku obsahuje právnu úpravu 15-dňovej lehoty, o plynutie ktorej sa opiera aj návrh žalobcu žiadajúc náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca vo svojom návrhu tvrdí, že súd aplikujúc toto ustanovenie nerozhodol v zákonom stanovenej lehote. Odvolačný súd sa uvedenými tvrdeniami nestotožňuje. Poukazujúc na úmysel zákonodarcu odvolačný súd konštatuje, že lehota 15 dní sa vzťahuje iba na prípady, kedy súd v tejto lehote „poverí“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Táto lehota dokonca s účinnosťou od 01.06.2010 neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d), t. j. notárske zápisnice, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila a vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. V tomto prípade sa jednalo o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, preto lehota 15 dní sa na tento prípad nevzťahovala. Navyše je potrebné uviesť, že lehota 15 dní ako vyplýva z prejavu vôle zákonodarcu ozrejmeného použitím výkladových metód (doslovného, gramatického a systematického) sa vzťahovala iba na prípad, kedy súd má v tejto lehote „poveriť“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie, pričom v prípade, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. V tejto časti ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zákonodarcu lehotu 15 dní neuviedol. Ak by mal úmysel, aby lehota 15 sa vzťahovala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, výslovne by to upravil spôsobom ako pri iných ustanoveniach Exekučného poriadku (napr. 44 ods. 8, § 50 ods. 2 atď. ...). Lehota 15 dní upravená v 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa tak nevzťahuje na akékoľvek rozhodnutie súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (či pozitívne alebo negatívne, t. j. o zamietnutí žiadosti alebo poverení), ale výslovne iba na „poverenie“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Svedčí tomu aj doslovný a gramatický výklad, čo znamená vymedzenie určitého typu rozhodnutia s použitím slova „poveriť“, t. j. nie aj zamietne žiadosť, čo by zákonodarcu upravil s použitím všeobecného slova „rozhodne“. Aj z hľadiska systematického výkladu je potrebné uviesť, že aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku je upravená lehota a v prípade, ak zákonodarcu má na mysli povinnosť súdu rozhodnúť v určitej lehote, použije slovné spojenie „súd rozhodne“, či už pozitívne alebo negatívne (§ 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade ustanovenia § 44 ods. 2 zákonodarcu nemal na mysli lehotu 15 dní na vydanie akéhokoľvek rozhodnutia, ale iba na „poverenie“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Vo vzťahu k namietaným prietahom konania odvolačný súd iba dopĺňa, že judikatúra Ústavného súdu SR sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa troch základných kritérií, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou ESLP sa prihliada aj na premet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre účastníka. Len samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, nakoľko je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. V danom exekučnom konaní preto zo strany exekučného súdu pri vydaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nedošlo k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Exekučný súd zistiť dôvody na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol v čase primeranom skutkovému a právnemu stavu veci. Navyše žiadnou lehotou na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti ani nebol viazaný. Žalobca tak jednu z podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. nepreukázal, nakoľko vzhľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa ani odvolačný súd nezistil, že by sa exekučný súd dopustil nesprávneho úradného postupu z dôvodu nedodržania zákonom stanovenej lehoty. Exekučným titulom, na základe ktorého sa žalobca domáhal vydania poverenia bol rozsudok rozhodcovského súdu. Oprávnenie ako aj povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy alebo doložky vyplýva z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Uvedené právne závery sú ustálené aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR a ani odvolačný súd nemá dôvod sa od nich odkloniť.

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii exekučný spis, z ktorého údajov pri svojom rozhodovaní aj vychádzal, pričom z obsahu tohto spisu ako aj z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa

vyplýva, že zo strany exekučného súdu nedošlo k porušeniu žiadnej právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona a teda nedošlo k naplneniu základného predpokladu potrebného pre úspešnosť žaloby, preto s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Exekučný súd rozhodol správne podľa platných právnych predpisov a v primeranom čase v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva neporušiac tým ani právo na spravodlivý súdny proces a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nebolo potrebné sa ďalej zaoberať výškou škody a nemajetkovej ujmy, nakoľko nebol preukázaný jeden z dôvodov zodpovednostného právneho vzťahu a to žalobcom tvrdený nesprávny úradný postu súdu.

Na základe zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.